

TENSIUNILE DINTRE ARABIA SAUDITĂ ȘI IRAN

Dan-Ionuț BANC

Facultatea de Științe Socio-Umane,
Departamentul de Științe Politice, Relații Internaționale și Studii Europene
Masterat: Diplomația Apărării
Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu

Abstract: *The conflict between Iran and Saudi Arabia seems to be on the basis of a religious conflict, it has as starting point the exercise of power in the Persian Gulf, however the tensions between the two countries has declined*

Bilateral relations between the Islamic Republic of Iran and the Kingdom of Saudi Arabia have been strained over different geo-political issues such as the interpretations of Islam, aspirations for leadership of the Islamic world, oil export policy, relations with the United States and the West.

Keywords: The Kingdom of Saudi Arabia, Iran, Islam, Persian Gulf

Aspirații la conducerea lumii islamice

Relațiile bilaterale dintre Republica Islamică Iran și Regatul Arabiei Saudite au fost tensionate pe fondul unor probleme geo-politice, cum ar fi interpretările Islamului, aspirațiile de conducere a lumii islamice, politica de export a țițeiului, relațiile cu SUA și Occident.

Deși Arabia Saudită și Iran sunt națiuni musulman-majoritate și se guvernează după Scriptură islamică, relațiile lor sunt pline de ostilitate, tensiune și confruntări, din cauza diferențelor dintre agendele politice, care sunt consolidate de diferențele lor în credință. Arabia Saudită este o împărăție "Wahhabi" sunnit conservatoare islamică cu o tradiție de legături strânse cu Statele Unite și Marea Britanie.

Iranul este o Republica Islamică Shia fondată într-o revoluție anti-occidentală.

Atât Arabia Saudită și cât și Iranul sunt considerate a avea aspirații de conducere a Islamului, și au viziuni diferite de stabilitate și ordine regională. După Revoluția Islamică, relațiile s-au deteriorat considerabil după ce Iran a acuzat Arabia Saudită că ar fi un agent al SUA în regiunea Golfului Persic și care reprezintă interesele Statelor Unite, mai degrabă decât ale Islamului. Arabia Saudită este preocupată de dorința consecventă a Iranului de a exporta revoluția sa dincolo de granițe și să-și extindă influența în regiunea Golfului Persic - în special în fostul Irak a lui Saddam, Levant și mai la sud, corelată cu controversatul programul nuclear iranian mult dezbătut.¹

---

¹ Frederic Wehrey, Theodore W. Karasik, Alireza Nader, Jeremy J. Ghez, Lydia Hansell, Robert A. Guffey : *Saudi-Iranian Relations Since the Fall of Saddam: Rivalry, Cooperation and Implication for US Policy*, la <http://www.rand.org/pubs/monographs/MG840.html>, (accesat în 4 ianuarie, 2016).

Tensiunile dintre cele două țări s-au diminuat. Relațiile dintre Arabia Saudită și Iran s-a acrit în special după Revoluția iraniană, programul nuclear, presupusul complot de asasinare iranian din 2011 și, mai recent executarea lui Nimr al-Nimr.

Au fost, de asemenea numeroase încercări de a îmbunătăți relația. După Razboiul din Golf din 1991 a fost un dezgheț vizibil în relații.¹ În martie 2007, președintele Iranului Ahmadinejad a vizitat Riyadhul și a fost întâmpinat la aeroport de regele Abdullah, iar cele două țări au fost menționate în presa ca "națiuni frățești."

După martie 2011, sprijin financiar și militar acordat de Iran Siriei în timpul Războiului Civil Sirian, a fost o lovitură puternică pentru îmbunătățirea relațiilor.

În 3 ianuarie 2016, Arabia Saudită a tăiat legăturile diplomatice cu Iranul ca urmare a executării liderului Islamic-Shia Nimr al-Nimr. Execuția a determinat condamnarea pe scară largă în lumea arabă, precum și alte țări, Uniunea Europeană și Organizația Națiunilor Unite, cu proteste în oraș din Iran, Irak, India, Liban, Pakistan și Turcia. Ministrul de externe al Arabiei Saudite a declarat că toți diplomații iranieni sunt somați să părăsească țara în termen de 48 de ore.²

Diferența de ideologiile politice și de guvernare a împărțit, de asemenea, ambele țări. Republica Islamică Iran se bazează pe principiul tutela Juriștilor islamici, care susține că un Faqih (jurist islamic) ar trebui să aibă custodie asupra tuturor urmașilor musulmani, inclusiv guvernanta indiferent de naționalitate. Liderul suprem al Iranului este un Faqih Shia. Fondatorul revoluției iraniene în 1979, Ayatollah Khomeini, a fost ideologic opus monarhie, care credea a nu fi islamică.

Monarhia Arabiei Saudite, pe de altă parte, rămâne în mod constant conservatoare, anti revoluționară, și în strânsă legătură cu punctul de vedere al liderilor politici și religioși ai triburilor care susțin monarhia și regele (și anume Custodele a celei de a Doua Sfinte Moschei) căruia îi este dat ascultare absolută cât timp nu încalcă legea islamică Sharia.³ Arabia Saudită are, cu toate acestea, o minoritate Shia care a făcut recent plângeri amare de discriminare instituțională împotriva ei,⁴ în special după schimbarea regimului de guvernare Irakian din 2007 și după evenimentele din 2011. În unele etape s-a făcut apel la abdicarea regelui și întregului sistem.⁵

Ambele țări sunt mari exportatori de petrol și gaze și au dezacorduri asupra politicii energetice. Arabia Saudită, cu rezerve de petrol mari și populație mai mică, are un interes mai mare în a adopta o viziune pe termen lung a pieței de petrol la nivel mondial și motivația de a menține prețurile moderate. În contrast, Iranul este obligat să se concentreze asupra prețurilor ridicate pe termen scurt, datorită standardului scăzut de trai datorită sancțiunilor recente după războiul vechi de 10 ani cu Irakul lui Saddam.⁶

După ce ambasada Arabiei la Teheran a fost răscolită de protestatari iranieni, Arabia Saudită a rupt relațiile diplomatice cu Iranul la 4 ianuarie, 2016.⁷

---

¹ John R. Bradley, *Saudi Arabia Exposed : Inside a Kingdom in Crisis*, 11 mai 2006, Palgrave. p. 82-3.

² Ahmed Al Omran: *Saudi Arabia cuts diplomatic ties with Iran*, în *The wall street journal*, pe <http://www.wsj.com/articles/irans-supreme-leader-vows-divine-revenge-for-saudi-execution-of-shiite-cleric-1451817615>, (accesat în 4 ianuarie, 2016).

³ David Commins, *The Wahhabi Mission and Saudi Arabia* (2009).

⁴ *Saudi Arabia: Treat Shia Equally*|hrw.org| 2009/09/02 (accesat în 4 ianuarie, 2016).

⁵ Commins, David (2009).

⁶ Guffey, Robert A. (2009). *Saudi-Iranian Relations Since the Fall of Saddam: Rivalry, Cooperation and Implication for US Policy* <http://www.wsj.com/articles/>, (accesat în 4 ianuarie, 2016).

⁷ "Saudi Arabia severs diplomatic ties with Iran".

Doi ofițeri iranieni au fost capturați în orașul Aden din Yemen în timpul luptelor dintre forțele de ordine locale și Houthis.¹ În conformitate cu declarațiile forțelor de ordine Saudite cei doi serveau în calitate de consilieri militari Houthis și au fost conectați cu forțele Iranie.² Agravarea relațiilor bilaterale este așteptat având în vedere faptul că ambele state sunt implicate intens în criza din Yemen.³

În aprilie 2015, mass-media a raportat un incident în care doi adolescenți iranieni aflați în pelerinaj în Arabia Saudită au fost hărțuiți sexual de poliția Saudită în Aeroportul Jeddah.⁴

După aceea, 80 de membri ai parlamentului iranian au prezentat un proiect de lege care să suspende rutualu Haj până când oficialii arabi vor garanta securitatea pelerinilor iranieni.

Sute de iranieni au protestat în fața ambasadei Arabiei Saudite la Teheran pe pretextul pretinsului abuz al celor doi pelerini iranieni în 11 aprilie și s-au ciocnit cu forțele de ordine după ce au încercat să se urce pe zidul ambasadei.⁵

În data de 8 aprilie autoritățile saudite au declarat că au împiedicat un avion care transportă 260 de pelerini iranieni să aterizeze în Regat, declarând că operatorii aeriieni nu au solicitat o autorizație de a intra în spațiul aerian al Arabiei Saudite.

Saud al-Faisal, ministrul de externe al Arabiei Saudite a promis ambasadorului Iranului că guvernul său îi va pedepsi pe cei doi polițiști saudiți, foarte curând.

Mansour al-Turki, purtătorul de cuvânt al Ministerului de Interne al Arabiei Saudite, a informat că membrii personalului aeroportului acuzat, au fost arestați și trimiși în judecată iar ambasador iranian în Arabia Saudita a fost informat și suspexții au fost reținuți pentru investigații.⁶

Panica de la Hajj a escaladat tensiunile dintre Arabia Saudită și Iran din cauza morții pelerinilor aflați în inghesuială. Liderii iranieni au acuzat autoritățile saudite de a fi responsabile pentru dezastrul.⁷

Prințul saudit, Dr. Khalid bin Abdullah bin Fahd bin Al Saud Farhan a scris pe Tweeter că: "Sub amenințarea inamicului, este timpul să gândim serios la interzicerea iranienilor de a mai veni la Mecca pentru a păstra siguranța pelerinilor."⁸

În 2 ianuarie, 2016, 47 persoane au fost condamnate la moarte în mai multe orașe saudite, inclusiv un înalt cleric șiit Nimr al-Nimr. Protestatarii au raspuns la execuții prin demonstrații în capitala Iranului, Teheran. În aceeași zi câțiva protestatari au luat cu asalt Ambasada Arabiei în Teheran și mai târziu a incendiat.

În 3 ianuarie, 2016, Ministerul de Externe al Arabiei Saudite a anunțat că va tăia legăturile diplomatice cu Iranul din cauza violențelor care au avut loc la ambasada lor.⁹

În 7 ianuarie, 2016, Ministerul de Externe al Iranului a afirmat că avioanele de luptă aparținând Arabiei Saudite au avut "în mod deliberat" țintă ambasada Iranului la Yemen din orașul Sanaa.

---

¹ "Two Iranian Officers Advising Houthis Said Captured in Yemen". Haaretz.com. (accesat în 4 ianuarie, 2016).

² Mohammed Mukhashaf. "Yemeni militiamen say captured two Iranian officers in Aden". Reuters.

³ "PressTV-Iranians protest teens abuse in Jeddah". PressTV.

⁴ International Business Times UK

⁵ The New Zealand Herald.

⁶ Saudi FM vows severest punishment for offenders in Jeddah airport IRNA.

⁷). "Iran's Rouhani: US ties better but still a long road to travel". Reuters India.

⁸ "سعود آل خالد د". Twitter.

⁹ "Agence France-Presse on Twitter". Twitter.

Raportul Iranului susține că, "un număr de paznici" au fost răniți în urma bombardamentelor. În ciuda acestei afirmații locuitorii din Sanaa și Associated Press au raportat că ambasada nu a suferit nici un prejudiciu vizibil. În prezent, Generalul Ahmad Asseri din coaliția Arabă conduce investigația în legătură cu acuzațiile Iranului¹.

Tensiunile dintre secte Shia-Sunni

Din punct de vedere istoric, relațiile dintre Iran și Arabia au fost întotdeauna nesigure din cauza diferitelor secte din ambele țări. Arabia Saudită, care este o societate predominant sunnită a fost întotdeauna sceptică cu privire la activitățile Iranului șiit din regiunea Golfului Persic, și acuză Iranul că dorește să conducă lumea musulmană și să adopte o formă de guvernare Safavid / Safavid.

Conducătorii sunniți și șiiți din ambele țări considerate și-au considerat reciproc convingerile religioase ca fiind greșite timp de zeci de ani.

Sunniții au încercat să ia Mormantul lui Imam Hussein, unul dintre cei mai importanți liderii religioși de teologie șiit și nepotul Profetului Muhammad a cărui viață este considerată principala diferență dintre sunniți și șiiți, ca urmare că Wahabbi se concentrează pe aspectul spiritual al islamului, mai degrabă decât cel palpabil. De atunci, tensiunile dintre cele două secte majore ale Islamului, adepții lor și afiliații lor, au crescut și această tensiune este considerat puțin probabil să fie rezolvată în curând.

Arabia Saudită nu prevede război cu dușmanul său Iran, în ciuda tensiunilor sporite dintre coloșii din regiune,.

Arabia Saudită a rupt relațiile cu Iran după ce a avut loc un atac asupra ambasadei sale la Teheran duminică 03.01.2016 în urma executării liderului religios șiit Nimr al-Nimr, care a fost condamnat la moarte, împreună cu 46 de musulmanii sunniți cea mai mare parte condamnați pentru terorism.

Întrebat despre posibilitatea de război, Prințul Mohammed bin Salman a spus revistei Economist: "Este ceva ce noi nu prevedem deloc, și oricine simpatizează ideea nu are o minte limpede."

"Pentru că un război între Arabia Saudită și Iran este începutul unei catastrofe majore în regiune ... Cu siguranță nu vom permite un astfel de lucru."

Iran acuză Arabia Saudită de bombardamentul aerian asupra ambasadei din Yemen Prințul înlocuitor la coroană, cu o putere considerabilă în monarhie, a apărut, de asemenea, executarea lui Nimr de către regat în interviul cu revista London-based.

"Instanța nu a făcut deloc nici o distincție dacă o persoană este sau nu este Shia sau sunnit. Acestea au comis o crimă, și au urmat o procedură, și un proces, și o sentință, și efectuarea pedepsei", a declarat Prințul Mohammed.

Arabia Saudită taie relații diplomatice cu Iranul. Tensiunile dintre cele două puteri regionale - care sprijină părți opuse în războaiele din Yemen și Siria au crescut. Națiunile regionale de sunniți au sprijinit Arabia Saudită, în contextul crizei diplomatice actuale.

Relațiile dintre Iran și Arabia Saudită s-au deteriorat și mai mult în ianuarie 2016, când Teheranul a rupt toate legăturile comerciale cu Riyadh.

Iran, de asemenea, a acuzat Arabia Saudită a bombardat ambasada din capitala Yemenului, Sanaa, dar rapoartele arată că nu a existat nici un semn vizibil de deteriorare.

---

¹ <http://www.bbc.co.uk/news/world-middle-east-35251917>, (accesat în 14 ianuarie, 2016).

"Această acțiune deliberată a Arabiei Saudite este o încălcare a tuturor convențiilor internaționale care protejează misiunile diplomatice," declară Hossein Jaber Ansari, un purtător de cuvânt al Ministerului de Externe.¹

Concluzii

Deși conflictul dintre Iran și Arabia Saudită pare a fi pe bazele conflictului religios, acesta are ca idee de plecare exercitarea puterii în Golful Persic.

Arabia Saudita are un buget alocat apărării de 46,7 miliarde de dolari iar Iranul de 10,2 miliarde, deși diferența este mare Iranul a avut în dezvoltare programe nucleare ceea ce îi confereau un mic avantaj. Însă sancțiunile primite de la ONU a limitat nivelul de trai al țării, astfel că Iranul a trebuit să renunțe la programul nuclear.

Până la reîmprospătarea Iranului, Arabia Saudită are un cuvânt important de spus în zona Golfului Persic. Și conform spuselor Prințului înlocuitor la coroană, deși tensiunile sunt ridicate între cele două state ideea unui război este cu totul și cu totul exclusă.

Bibliografie:

1. Wehrey, Frederic; Karasik, Theodore W.; Nader, Alireza; Ghez, Jeremy J.; Hansell, Lydia; Guffey, Robert A. (2009). *Saudi-Iranian Relations Since the Fall of Saddam: Rivalry, Cooperation and Implication for US Policy*. RAND Corporation. ISBN 9780833046574. (accesat în 4 ianuarie, 2016).
2. Bradley, John R. (2005). *Saudi Arabia Exposed: Inside a Kingdom in Crisis*. Palgrave. p. 82-3.
3. "Saudi Arabia cuts diplomatic ties with Iran". (accesat în 4 ianuarie, 2016).
4. Commins, David (2009). *The Wahhabi Mission and Saudi Arabia*. I.B.Tauris. p. 115
5. *Saudi Arabia: Treat Shia Equally*|hrw.org| 2009/09/02. (accesat în 4 ianuarie, 2016).
6. Commins, David (2009). *The Wahhabi Mission and Saudi Arabia*. I.B.Tauris. p. 171.
7. "Saudi Arabia severs diplomatic ties with Iran". Mail Online (accesat în 24 ianuarie, 2016).
8. "Two Iranian Officers Advising Houthis Said Captured in Yemen". Haaretz.com. (accesat în 4 ianuarie, 2016).
9. Mohammed. "Yemeni militiamen say captured two Iranian officers in Aden". Reuters. (accesat în 4 ianuarie, 2016).
10. Terrorism', KSA can help fight. "PressTV-Iranians protest teens abuse in Jeddah". PressTV. (accesat în 4 ianuarie, 2016).
11. "مهر خبرگزاری: ایران و جهان :: جهان و ایران اذ بار آخرین :: مهر خبرگزاری". Mehr News Agency: Iran & World News". Mehr News Agency. (accesat în 4 ianuarie, 2016).
12. AFP. "Hundreds protest outside Saudi embassy in Tehran". DAWN.COM. (accesat în 4 ianuarie, 2016).

---

¹<http://www.aljazeera.com/news/2016/01/saudi-arabian-prince-war-iran-happen-160107160941> (accesat în 4 ianuarie, 2016).

13. "Iran may stop sending pilgrims to Saudi Arabia after teenagers' sexual abuse". Pakistan Defence. (accesat în 4 ianuarie, 2016).
14. Carty, Peter. "Iran: Hundreds defy ban to protest outside Saudi Arabia embassy over reatment of pilgrims". International Business Times UK. (accesat în 6 februarie, 2016).
15. "Hundreds protest in Iran outside Saudi embassy - Region - World". Ahram Online. (accesat în 6 februarie, 2016).
16. "Hundreds defy ban to protest Saudi Arabia in Iran's capital - World". The New Zealand Herald. 2015-04-11. (accesat în 6 februarie, 2016).
17. Ago, 1 Hour (2015-04-12). "Report: Iran suspends hajj trips to Saudi Arabia amid spat". Yahoo News. (accesat în 6 februarie, 2016).
18. Saudi Arabia: Airport staff prosecuted over sexual assault of Iranian boys returning from pilgrimage to Mecca. International Business Times.
19. Saudi FM vows severest punishment for offenders in Jeddah airport IRNA.
20. Ian Black. "Iran blames Saudi leaders for hajj disaster as investigation begins". the Guardian. (accesat în 6 februarie, 2016).
21. Rouhani: Transfer of experienced Saudi troops to Yemen may have caused stampede. (accesat în 6 februarie, 2016).
22. Dayan Candappa (26 September 2015). "Iran's Rouhani: US ties better but still a long road to travel". Reuters India. (accesat în 6 februarie, 2016).
23. "سعود آل خالد د". Twitter. (accesat în 6 februarie, 2016).
24. Yousuf Basil, Salma Abdelaziz and Michael Pearson, CNN (2 January 2016). "Tehran protest after Saudi Arabia executes Shiite cleric - CNN.com". CNN. (accesat în 6 februarie, 2016).
25. "Agence France-Presse on Twitter" Twitter. (accesat în 6 februarie, 2016).
26. <http://www.bbc.co.uk/news/world-middle-east-35251917>, (accesat în 6 februarie, 2016).
27. <http://www.aljazeera.com/news/2016/01/saudi-arabian-prince-war-iran-happen-160107160941727.html>, (accesat în 6 februarie, 2016)